

WHITE PAPER

DE NIEUWE WET OP DE PRIVATE VEILIGHEID

Private bewaking

Deze white paper licht deze nieuwe wet toe en focust daarbij op de veranderingen ten opzichte van de vorige wet.

Wat verandert er voor de private bewaking?

Inhoudstafel

1. Nieuwe activiteiten voor de bewakingssector	4
1.1 Private bewaking	5
1.2 Twee nieuwe activiteiten	6
2. Wat staat er tegenover die nieuwe activiteiten en bevoegdheden?	7
2.1 Verplichtingen voor de ondernemingen	7
2.2 Striktere persoonsvoorwaarden	8
2.3 Controle	8
3. Nieuwe bevoegdheden voor bewakingsagenten	9
3.1 Generieke of algemene bevoegdheden	9
3.2 Bijkomende bevoegdheden voor bewakingsactiviteiten op de openbare weg	11
3.3 Activiteitsgebonden bevoegdheden	11
3.4 Situationele bevoegdheden	12
4. Opleiding, controle en begeleiding	13
4.1 Opleidingen van hogere kwaliteit	13
4.2 Controle en begeleiding	13

De nieuwe wet tot regeling van de private en bijzondere veiligheid werd op 2 oktober 2017 definitief goedgekeurd en vervangt volledig de Wet Tobback van 10 april 1990.

De private veiligheidssector is volop in ontwikkeling en de afgelopen jaren sterk **geprofessionaliseerd**.

Bewakingsondernemingen dragen nu expliciet bij aan het geïntegreerde veiligheidsbeleid. Meer dan ooit zijn bewakingsondernemingen **professionele partners** voor de ondersteuning van politie en openbare veiligheidsdiensten.

Dat vraagt om een duidelijk omlinjende wetgeving die rekening houdt met de recentste evoluties.

De vorige wet op de private en bijzondere veiligheid bestond bijna dertig jaar en is al een paar keer gewijzigd - zonder echt mee te evolueren met de sector. Daardoor was ze achterhaald. Het federale regeerakkoord van 2014 legde de basis voor **een grondige hervorming**. De nieuwe wet tot regeling van de private en bijzondere veiligheid werd op 2 oktober 2017 definitief goedgekeurd.

In de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid, ook de wet Jambon genoemd, maakt men een onderscheid in dertien bewakingsactiviteiten. Hoofdzakelijk betreft het een herindeling van de reeds bestaande activiteiten, tevens voorziet de nieuwe wet enkele nieuwe activiteiten voor de private bewaking. Ook de **bevoegdheden van de bewakingsagenten** worden grondig hervormd. Naast de algemene bevoegdheden, worden activiteitsgebonden en situationele bevoegdheden bepaald. Hier is een **terugkoppeling met de praktijk** zichtbaar.

Doorheen deze 'White Paper' zal de nieuwe wet uitgebreid worden toegelicht. We focussen op de veranderingen ten opzichte van de vorige wet tot regeling van de private en bijzondere veiligheid.

1.

Nieuwe activiteiten voor de bewakingssector

Met deze nieuwe wet wil de wetgever zich meer richten op de praktijk, inspelen op veranderingen en anticiperen op toekomstige tendensen. Dat blijkt goed uit de omlijning van de activiteitendomeinen waarop de wet van toepassing is.

De Wet Jambon erkent zeven activiteitendomeinen:

- 1 private bewaking;
- 2 alarmen en alarmsystemen;
- 3 camerasystemen;
- 4 adviesverlening inzake veiligheid;
- 5 veiligheid bij openbare vervoersmaatschappijen;
- 6 maritieme veiligheid;
- 7 opleidingen in voorgaande domeinen.

Samen vormen die zeven domeinen het wettelijke kader van de private veiligheidssector. Deze white paper focust op het eerste onderdeel: "**private bewaking**".

1.1 Private bewaking

In de vorige wet maakte de wetgever een onderscheid in acht bewakingsactiviteiten. De nieuwe wet telt er dertien:

1. Statische bewaking;
2. Mobiele bewaking;
3. Waardentransport;
4. Beheer van alarmcentrales;
5. Persoonsbescherming;
6. Winkelinspectie;
7. Evenementsbewaking;
8. Bewaking uitgaansmilieu;
- NIEUW!** 9. Sweeping;
10. Vaststelling materiële feiten;
11. Begeleiding van groepen verkeersveiligheid;
- NIEUW!** 12. Bediening van technische middelen;
13. Persoonscontrole activiteiten die tot op heden niet door de wetgeving werden weerhouden.

Een uitbreiding dus? Niet helemaal. Het is voornamelijk een herindeling die beter beantwoordt aan de private bewaking zoals we die vandaag kennen.

Enkele voorbeelden:

- De vroegere bewaking van goederen is nu opgesplitst in **statische en mobiele bewaking**.
- Uit de evaluatie van de vorige wet bleek dat de **impact van het criminele milieu** in het uitgaansmilieu groot is, daarom wordt geopteerd voor een aparte bewakingsactiviteit.
- Persoonscontrole is uitgesplitst in winkelinspectie en evenementenbewaking. Beide deelsectoren zijn dan ook sterk geprofessionaliseerd. Dankzij deze nieuwe omschrijvingen is er nu een **duidelijke omlijning met specifieke uitvoeringsbesluiten** voor beide activiteiten mogelijk. Maar van een verruiming van de persoonscontrole is geen sprake.

1.2 Twee nieuwe activiteiten

- 1 Doorzoeking van roerende of onroerende goederen naar spionageapparatuur, wapens, drugs, explosieve stoffen, stoffen die voor de aanmaak van explosieve stoffen kunnen worden aangewend of andere gevaarlijke voorwerpen.**

Het gaat daarbij om een preventieve doorzoeking van lokalen of diensten.

Op deze manier wil de wetgever de werklast van de politiediensten verlichten.

- 2 Bediening van technische middelen die met een veiligheidsoogmerk aan derden ter beschikking worden gesteld.**

Let op: het louter aanbieden van zo'n technisch middel is geen bewakingsactiviteit. Dat wordt het pas als het samen met een bewakingsagent ter beschikking wordt gesteld.

En uiteraard moet de opdrachtgever de toelating hebben om het technische middel op de betrokken plaats en in de betrokken omstandigheden in te schakelen.

2.

Wat staat er tegenover die nieuwe activiteiten en bevoegdheden?

2.1 Verplichtingen voor de ondernemingen

Ondernemingen in de private veiligheidssector krijgen volgens deze wet nieuwe activiteiten en bevoegdheden. Tegelijk moeten ze voldoen aan verruimde voorwaarden en verplichtingen.

De Wet Jambon verkiest één in plaats van twee **vergunningstelsels** van proactieve controle op organisaties en ondernemingen. Ze stelt alle vergunningstermijnen gelijk op vijf jaar, terwijl de vorige wet diverse termijnen kende naargelang het soort erkenning of de vergunning.

En wil iemand een **beroep doen** op de diensten van **vergunde ondernemingen**?

Dan vergelijkt hij vanaf nu eenvoudiger hun competenties. Want ondernemingen die investeren in de verwerving van bepaalde vrijwillige competentiecertificaten en kwaliteitslabels, kunnen die laten vermelden in de publicaties van de FOD Binnenlandse Zaken. Met die certificaten tonen ze aan dat ze meer competenties hebben dan minimaal vereist voor een vergunning.

De ondernemingen in de private veiligheidssector moeten ook aan verschillende bepalingen voldoen. Zo moeten zij en hun personeel zich houden aan de **discretieplicht**. Hebben ze gegevens over de opdrachtgever, zijn personeelsleden of bezoekers? Dan mogen ze die met niemand anders delen.

De nieuwe wet versoepelt wel het **specialiteitsbeginsel**, dat stelt dat bewakingsondernemingen geen andere activiteiten mogen uitoefenen dan die waarvoor ze een vergunning hebben:

Omdat bewakingsondernemingen almaar vaker geïntegreerde veiligheidsoplossingen aanbieden, zijn er daarop nu twee uitzonderingen:

- 1** Bewakingsdiensten mogen diensten aanbieden die niet onderworpen zijn aan een vergunning als die een verband houden met preventie en veiligheid in het algemeen.
- 2** Bewakingsdiensten mogen vanaf nu privédetectives in dienst hebben. Maar die mogen alleen onderzoeken doen in opdracht en ten dienste van de bewakingsonderneming.

2.2 Striktere persoonsvoorwaarden

De nieuwe wet formuleert ook **striktere toegangsvoorwaarden** tot de private veiligheidssector. De voorwaarden voor het personeel blijven min of meer gelijk. Alleen zijn die nu dezelfde voor het leidinggevende én het uitvoerende personeel. Zo mag ook een bewakingsagent geen veroordeling tot een correctionele of criminele straf hebben - tenzij als gevolg van een verkeersovertreding. Die persoonsvoorwaarde gold vroeger alleen voor het leidinggevende personeel.

De private bewaking

- 1** Iedereen die werkt in de sector moet voldoen aan een **strikter profiel**. Daarbij kunnen feiten die niet strafrechtelijk werden veroordeeld, toch een tegenindicatie zijn.
- 2** Het bestaande overstapverbod van politie- en inlichtingendiensten naar de private sector vermindert van vijf naar **drie jaar**. En geldt niet langer voor alle functies.
- 3** Werkt iemand in de activiteit '**bewaking uitgaansmilieu**'? Dan mag hij geen deel uitmaken van een andere niet-geassocieerde bewakingsonderneming die vergund is voor andere activiteiten. Dat vermijdt dat werknemers zonder medeweten van hun werkgever werken in het gevoelige uitgaansmilieu, waar de criminaliteit hoog ligt.

2.3 Controle

Politie- en inspectiediensten moeten de naleving van deze voorwaarden doeltreffend kunnen controleren.

De identificatiekaart als belangrijk instrument.

De nieuwe wet bepaalt dat de houder van een identificatiekaart die moet tonen aan burgers die daarnaar vragen. Bovendien krijgen niet alleen bewakingsagenten en leidinggevenden, maar **ook commerciële medewerkers** en lesgevers zo'n kaart. De geldigheidsduur is **vijf jaar**. Een kortere periode kan alleen om veiligheidsredenen - op bepaalde plaatsen of in bepaalde situaties. Bewakingsagenten moeten de identificatiekaart altijd duidelijk leesbaar dragen bij de uitoefening van hun activiteiten.

3.

Nieuwe bevoegdheden voor bewakingsagenten

De Wet Tobback gaf aan bewakingsagenten bevoegdheden die ze in alle omstandigheden konden aanwenden. Om dichter aan te sluiten bij de praktijk, maakt de nieuwe wet wel een onderscheid.

3.1 Generieke of algemene bevoegdheden

Bewakingsagenten kunnen deze bevoegdheden voor elke bewakingsactiviteit aanwenden -ongeacht de omstandigheden. Ze moeten daarbij een uniform dragen, zodat ze snel herkenbaar zijn voor burgers die hulp nodig hebben⁽¹⁾. Een van hun bevoegdheden is dan ook: bijstand verlenen aan personen in gevaar. Dankzij hun opleiding weten ze beter dan de gemiddelde burger hoe je dan gepast reageert. Dit principe is zo belangrijk dat het expliciet in de nieuwe wet staat. Net zoals het proportionaliteitsbeginsel: als leidinggevend bepalen welke middelen ze inzetten, moeten ze de noodzakelijke veiligheid en de persoonlijke levenssfeer van de burger tegen elkaar afwegen.

Systematische toegangscontrole.

Daarbij kan de bewakingsagent de kledij van personen oppervlakkig betasten. Dit kan alleen door een bewakingsagent van hetzelfde geslacht. Hij kan ook de inhoud van hun bagage visueel controleren op de aanwezigheid van wapens of andere gevaarlijke voorwerpen. Hij mag ook voertuigen visueel controleren bij de toegang van een plaats die niet publiek toegankelijk is.

(1) Die verplichting geldt niet voor winkelinspecteurs, beheerders van alarmcentrales en geldtelcentra of wie zich bezighoudt met de bescherming van personen.

De bepalingen rond Uitgangscontrol zijn dezelfde als in de Wet Tobback.

Bewakingsagenten mogen die alleen uitvoeren als iemand de werkplaats verlaat, om zo diefstal van goederen te kunnen vaststellen.

Ze doen dat **steekproefgewijs** of op basis van verdacht gedrag, omstandigheden of een materieel element. Dat laatste is nieuw. De wet omschrijft het als een waarschuwingssignaal afkomstig van een detectiedispositief.

Vatting op heterdaad

Bewakingsagenten mogen - net zoals iedere burger - personen staande houden die ze op heterdaad betrappen op een misdaad of wanbedrijf. Maar natuurlijk bevinden ze zich vaker dan gewone burgers in zo'n situatie. Daarom bevat de wet voor hen een paar **specifieke bepalingen**:

- 1 Maximaal twee uur iemand vasthouden.
- 2 Persoon vrijlaten zodra die termijn is verstreken, de politie laat weten dat ze niet ter plaatse komt of blijkt dat hij onschuldig is. In dit geval geven ze hem ook een formulier mee
- 3 Mogen de persoon onderwerpen aan een veiligheidscontrole.

Let op: bij al deze bevoegdheden mogen de bewakingsagenten geen dwang of geweld uitoefenen, buiten de gevallen waarin de wet dat voorziet.

3.2 Bijkomende bevoegdheden voor bewakingsactiviteiten op de openbare weg

- Bewakingsagenten mogen toezicht uitoefenen door beelden te bekijken van camera's die vanaf een bewaakte site gericht zijn op de openbare weg.
- Ze mogen ook beelden bekijken van camera's die geplaatst zijn op de openbare weg. Maar dat mogen ze alleen voor rekening van de bevoegde overheid - onder toezicht van en in de lokalen voorzien door de politie.
- Ze mogen op de openbare weg ook de nieuwe bewakingsactiviteit 'bediening van technische middelen' uitvoeren - als hun opdrachtgever daarvoor officiële toelating geeft.
- Ze kunnen bij een noodsituatie op de openbare weg toezicht houden op een veiligheidsperimeter rond of op de veiligheid in een afgebakende zone die alleen toegankelijk is voor hulp- en politiediensten. Op die manier verlichten ze het werk van die diensten.

3.3 Activiteitsgebonden bevoegdheden

Deze bevoegdheden regelen procedures die bewakingsagenten moeten volgen bij de uitoefening van deze activiteiten:

- mobiele bewaking en interventie na alarm;
- winkelinspectie;
- bewaking in het uitgaansmilieu;
- verrichting van vaststellingen;
- beveiligd vervoer;
- verkeersbegeleiding;
- bediening van technische middelen.

3.4 Situationele bevoegdheden

In sommige gevallen volstaan de algemene bevoegdheden niet om de veiligheid te verzekeren. In die gevallen kunnen bewakingsagenten een beroep doen op situationele bevoegdheden. Ze mogen dat alleen op plaatsen waar permanent een bijzonder veiligheidsrisico geldt. Of op plaatsen die tijdelijk - door een externe oorzaak - onderhevig zijn aan een bijzondere dreiging.

Een aantal van die plaatsen is opgenomen in de wet. Die voorziet ook de mogelijkheid tot gewapende bewaking op militaire basissen en in "door de koning bepaalde internationale instellingen of ambassades". In bepaalde gevallen is er een uitbreiding van de algemene bevoegdheid toegangscontrole mogelijk: op **luchthavens**, internationale **stations**, **nucleaire sites**, **militaire domeinen**, in door de koning bepaalde internationale instellingen of **ambassades**, in **ISPS**-havenfaciliteiten en in **Seveso**-inrichtingen.

Bewakingsagenten mogen daar extra handelingen verrichten zoals de doorzoeking van bagage en voertuigen, inclusief bestuurderscabines. Bovendien mag op deze plaatsen de bewaking worden georganiseerd met **mobiele camera's**. Die laatste bevoegdheid geldt ook op plaatsen, delen van plaatsen en gelegenheden die worden vastgelegd door de koning.

Er gelden bijzondere situationele bevoegdheden, op plaatsen met goederen die een gevaar zouden kunnen vormen voor de openbare veiligheid als ze worden gestolen. Op deze plaatsen mogen bewakingsagenten bij een uitgangscntrole bagage en voertuigen doorzoeken - inclusief bestuurderscabine.

Ten slotte, kunnen op nucleaire sites en ISPS-havenfaciliteiten bewakingsagenten worden ingezet om met detectiemiddelen na te gaan of onbevoegden zich verborgen houden in of aan voertuigen.

4.

Opleiding, controle en begeleiding

Om deze bevoegdheden te verkrijgen moeten bewakingsagenten eerst opleidingen volgen.

4.1 Opleidingen van hogere kwaliteit

Erkende opleidingsinstellingen zorgen voor de opleiding van personen die werken in de private veiligheidssector. Vaak zijn dat privé-instellingen, maar ook het secundair onderwijs biedt zo'n opleiding aan als zevende specialisatiejaar. Vroeger gebeurde die erkenning aan de hand van een administratief proces. Maar uit de evaluatie van de vorige wet bleek dat die procedure onvoldoende kwaliteit garandeert. Daarom schrijft de nieuwe wet een toetsing voor. Die gebeurt door:

- de inspectiediensten voor de opleidingen in het secundair onderwijs;
- private certificatie-instellingen voor de andere opleidingsinstellingen.

4.2 Controle en begeleiding

De bevoegdheden van de leden van de politiediensten en de inspecteurs van de controledirectie blijven grotendeels dezelfde als in de vorige wet. De Wet Jambon bevat wel een paar specifieke bepalingen over de uitwisseling van gegevens en het gebruik van vaststellingen om inbreuken te bewijzen. Op die manier stimuleert ze controles in samenwerking met andere inspectiediensten. Niet elke controle zal leiden tot een controlerapport, en niet elke inbreuk tot een proces-verbaal. Inspecteurs doen niet alleen vaststellingen, ze zijn ook bevoegd om de wetgeving uit te leggen aan iedereen die de toepassing ervan verkeerd heeft begrepen en zich in regel wil stellen.

communication@securitas.be

www.securitas.be

Sint-Lendriksborre 3 Font Saint-Landry - 1120 Brussels / Vergunning FOD BiZa 16.1055.04 Autorisation SPF Intérieur

